

21 СРЕДНО УЧИЛИЩЕ „ХРИСТО БОТЕВ”

Утвърждавам:

МАЯ АНГЕЛОВА

Директор

**ПРОГРАМА ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА РАВНИ
ВЪЗМОЖНОСТИ И ЗА ПРИОБЩАВАНЕ НА ДЕЦАТА И
УЧЕНИЦИТЕ ОТ УЯЗВИМИ ГРУПИ**

2016-2017 година

Приета с решение на Педагогическия съвет
Протокол № 13/01.09.2016 г.

I. НОРМАТИВНА РАМКА ЗА ПРИОБЩАВАНЕ НА ДЕЦА И УЧЕНИЦИ ОТ УЯЗВИМИ ГРУПИ

Съгласно Стратегията за намаляване дела на преждевременно напусналите образователната система (2013 – 2020) училището осигурява достъп до образование и повишаване на качеството на образованието за децата и учениците от **уязвими етнически общности**. Политиката за всеобхватно, достъпно и качествено образование се отнася до всички български деца и ученици без оглед на тяхната етническа принадлежност. Детската градина и училището следва да продължат да осъществяват трайни мерки за осъществяване на образователната интеграция на децата и учениците и съхранение и развитие на тяхната идентичност. За целта е необходимо да се реализират политики за преодоляване на обособяването по етническа принадлежност на децата и учениците в групи и паралелки, ориентиране на обучението към работа в мултикултурна група и клас, като същевременно се повиши интеркултурната компетентност на всички участници в образователния процес. Там, където е необходимо, следва да се предоставя допълнително обучение по български език, като паралелно с това се осигурява възможност и за обучение по майчин език.

Съгласно Стратегията за образователна интеграция на **деца и ученици от етнически малцинства** (2015-2020) училището участва в националната политика за защита правата на децата, недопускането на дискриминация и осигуряването на адекватни предпоставки за социална реализация.

Стратегията не допуска сегрегация и автосегрегация на децата и учениците от етническите малцинства, както и асимилация против тяхната воля и против волята на техните родители. Насърчава и подпомага междукултурния обмен и съхраняването и развитието на различните културни идентичности.

Образователната интеграция е процес, при който децата и учениците от етническите малцинства се обучават в съответствие с българското законодателство и релевантните международни договори, които са ратифицирани, обнародвани и влезли в сила за Република България.

Съгласно Закона за защита от дискриминация:

Чл. 4. (1) Забранена е всяка пряка или непряка дискриминация, основана на **пол, раса, народност, етническа принадлежност, човешки геном, гражданство, произход, религия или вяра, образование, убеждения, политическа принадлежност, лично или обществено положение, увреждане, възраст, сексуална ориентация, семейно положение, имуществено състояние или на всякакви други признаци**, установени в закон или в международен договор, по който Република България е страна.

Съгласно Националната стратегия за детето (2008-2018) един от пробелмите, който стои пред българското образование е проблемът за **психичноздравното развитие на**

учениците. Според данни от Стратегията всяко 5-о дете в България има емоционално разстройство. Оттук следва и ролята на училището като най-значимата социална територия, предоставяща грижи за децата и юношите. Мнението на експертите и учителите потвърждава необходимостта от повишаване на квалификацията им относно партниране на учениците и техните семейства при наличие на емоционален или поведенчески проблем. В тази връзка се разработват училищни политики за повишаване здравното благополучие на учениците.

Същата Стратегия определя **децата жертви на насилие и експлоатация** като сериозен проблем, към който училището има изключителната отговорност да осигурява превенция на собствена територия и кризисна интервенция при съмнение за насилие в семейството и на улицата.

Съгласно Стратегията за намаляване дела на преждевременно напусналите образователната система (2013 – 2020) акцент в разработването на училищни политики е осигуряване на достъп до качествено образование за **деца и ученици със специални образователни потребности**. Това предполага развитие капацитета на учителите за работа с децата и с учениците със специални образователни потребности и изграждане на педагогическа и специализирана подкрепяща среда за всяко дете и ученик за осигуряване на приобщаващото образование.

Съгласно Националната стратегия за детето (2008-2018) в системата на неспециализираното образование се обучават много **даровити деца** с доказана изява на дарбата, независимо от това, че не са постъпили в специализирано училище в съответната област. Това поставя пред училищата, които предлагат неспециализирана подготовка предизвикателството да идентифицират децата и учениците с изявени заложби и да целенасочено да подкрепят тяхното развитие.

Друг проблем, който същата стратегия поставя на вниманието е проблемът с противодействието на противоправното поведение на малолетните и непълнолетните. **Учениците с риск от отклонения в поведението** са предизвикателство, което изисква целенасочена работа с децата, включително координиране на действията в рамките на системата за закрила на детето.

Съгласно Закона за убежището и бежанците, чл. 26. **малолетните и непълнолетните чужденци, търсеци или получили международна закрила**, имат право на основно и средно образование, включително професионално образование и професионално обучение, при условията и по реда за българските граждани. Достъпът до образователната система за малолетните и непълнолетните чужденци, търсеци или получили международна закрила, не може да бъде отложен с повече от три месеца, считано от датата на подаване на молбата за международна закрила.

II. ОБХВАТ НА ПОНЯТИЕТО „ДЕЦА И УЧЕНИЦИ ОТ УЯЗВИМИ ГРУПИ”

1. Деца и ученици от уязвими етнически общности и етнически малцинства.
2. Деца и ученици с риск от дискриминация на основата на пол, раса, народност, етническа принадлежност, човешки геном, гражданство, произход, религия или вяра, образование, убеждения, политическа принадлежност, лично или обществено положение, увреждане, възраст, сексуална ориентация, семейно положение, имуществено състояние.
3. Децата- жертви на насилие и експлоатация.
4. Деца и ученици със специални образователни потребности.
5. Даровити деца.
6. Учениците с риск от отклонения в поведението.
7. Малолетните и непълнолетните чужденци, търсещи или получили международна закрила.

III. ЦЕЛИ НА ПРОГРАМАТА

- Осигуряване на защита и подкрепа за личното развитие на деца и ученици от уязвими групи.
- Приоритизиране на гражданското и интеркултурно образование в процеса на образование.
- Промяна на нагласите в рамките на училищната общност относно концепцията за включваща/приобщаваща култура и преодоляване на негативни стереотипи и културни дистанции.

IV. МЕРКИ И ДЕЙНОСТИ

КАТЕГОРИЯ УЯЗВИМА ГРУПА	МЕРКИ И ДЕЙНОСТИ ЗА ПРИОБЩАВАНЕ
Деца и ученици от уязвими етнически общности и етнически	<ul style="list-style-type: none">• утвърждаване на интеркултурното образование като част от работата на

<p>малцинства</p>	<p>класния ръководител с класа и/или под формата на извънкласни дейности, занимания по интереси, целодневна организация на учебния ден;</p> <ul style="list-style-type: none"> • съхраняване и развиване на тяхната културна идентичност чрез изучаване на майчин език, история и култура като допълнителна индивидуална работа; • Етичната комисия в училището води регистър на децата и учениците от уязвими групи и следи процеса на тяхното приобщаване; • координаторът за обща и допълнителна подкрепа координира усилията на всички страни за предоставянето на общи и допълнителни форми за приобщаване на деца и ученици от уязвими групи; • към управителния съвет на ученическия съвет работи комисия „Права и изслушване на ученици”.
<p>Деца и ученици с риск от дискриминация на основата на пол, раса, народност, етническа принадлежност, човешки геном, гражданство, произход, религия или вяра, образование, убеждения, политическа принадлежност, лично или обществено положение, увреждане, възраст, сексуална ориентация, семейно положение, имуществено състояние.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • утвърждаване на интеркултурното, гражданското и здравно образование като част от работата на класния ръководител с класа; • Етичната комисия в училището води регистър на децата и учениците от уязвими групи и следи процеса на тяхното приобщаване; • към управителния съвет на ученическия съвет работи комисия „Права и изслушване на ученици”.
<p>Деца- жертви на насилие и експлоатация</p>	<ul style="list-style-type: none"> • утвърждаване на гражданското образование като част от работата на класния ръководител с класа; • осъществяване на училищен план за прилагане на Кординационния механизъм за взаимодействие при работа в случаи на деца, жертва или в риск от насилие и за

	<p>взаимодействие при кризисна интервенция</p> <ul style="list-style-type: none"> • към управителния съвет на ученическия съвет работи комисия „Живот без тормоз и насилие”.
Деца и ученици със специални образователни потребности.	<ul style="list-style-type: none"> • утвърждаване на гражданското и здравно образование като част от работата на класния ръководител с класа; • осигуряване на обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие в съответствие с нормативната уредба; • към управителния съвет на ученическия съвет работи комисия „Празници и събития”, която включва в работата си деца със СОП
Даровити деца	<ul style="list-style-type: none"> • осигуряване на обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие в съответствие с нормативната уредба; • целенасочена работа в занимания по интереси; • целенасочена работа за подготовка за състезания, конкурси и олимпиади; • включване към работни комисия към управителния съвет на ученическия съвет.
Учениците с риск от отклонения в поведението	<ul style="list-style-type: none"> • утвърждаване на гражданското и здравно образование като част от работата на класния ръководител с класа • осъществяване на план за дейността на училищната комисия за борба с противообществените прояви на малолетни и непълнолетни; • осигуряване на обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие в съответствие с нормативната уредба; • включване към работни комисия към управителния съвет на ученическия съвет.
Малолетните и непълнолетните	<ul style="list-style-type: none"> • утвърждаване на интеркултурното образование

чужденци, търсещи или получили международна закрила	като част от работата на класния ръководител с класа; <ul style="list-style-type: none">• осигуряване на обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие в съответствие с нормативната уредба.
---	---